

DIRECCIÓ GENERAL DE PERSONAL DOCENT I CENTRES CONCERTATS

TEMARI DEL COS DE PROFESSORS D'ARTS PLÀSTIQUES I DISSENY

DISSENY GRÀFIC

Aprovat per l'Ordre ECD/826/2004 (BOE núm. 78, de 31 de març de 2004)

1. Concepte de disseny: disseny, art i tecnologia. Teoria i metodologia del disseny. Disseny, ideologia i societat industrial. Les àrees del disseny. L'activitat professional.
2. Disseny gràfic i comunicació visual: teories més importants. El llenguatge icònic i la cultura de masses. La sociologia i la psicologia de la imatge.
3. El disseny gràfic i la societat. Actitud i responsabilitat del dissenyador gràfic davant la societat. La influència social del disseny. Ètica professional. Consideracions sobre ecologia i medi ambient.
4. Àrees d'actuació del disseny gràfic. Camps professionals de desenvolupament d'aquesta activitat. Característiques específiques de cada àrea. Figures professionals de referència en les diverses àrees del disseny gràfic.
5. Processos i mètodes de disseny: metodologia del disseny. Els processos creatius, els processos de producció. Organització, planificació i gestió total d'un projecte de disseny gràfic. La valoració del treball.
6. Els estils gràfics: consideracions generals sobre els diversos estils de disseny gràfic i la seva relació amb l'art, la indústria, la moda i el comerç.
7. La percepció visual. Teories psicofísiques i psicològiques. Influències cognitives i emocionals en la percepció. La psicologia de l'art i la seva aplicació al disseny gràfic i la publicitat.
8. La imatge: naturalesa i classificació. Criteris i mètodes d'anàlisi. La lectura de les imatges. Connotació i denotació. Iconicitat i abstracció.
9. La imatge: factors estètics, ètics i cognitius. Funcions de la imatge en el disseny gràfic i la publicitat.
10. La sintaxi de la imatge. Els elements bàsics de la plàstica. Tècniques visuals i estratègies de comunicació aplicades al disseny gràfic.
11. L'estructuració de l'espai bidimensional. Formats i proporcions. La composició. Conceptes d'equilibri, pes i direcció. Mòduls i estructures aplicades al disseny gràfic.
12. El color: fonaments físics. Teoria del color, conceptes principals. La significació del color. El color en la publicitat i el disseny gràfic. Reproducció i normalització del color.
13. Semiòtica: principis bàsics. Conceptes principals: signe, símbol, índex, icona, senyal. Consideracions sintàctiques, semàntiques i pragmàtiques. Aplicacions a la comunicació visual i el disseny gràfic.
14. Els orígens del disseny gràfic: del moviment Arts and Crafts a l'institut Werkbund. El Modernisme i les seves diverses versions.
15. Les avantguardes artístiques i la seva relació amb el disseny gràfic i la publicitat: futurisme, avantguarda russa, dadà, De Stijl, Cubisme, Surrealisme, etc.
16. La Bauhaus i la seva relació amb la imatge: la importància del disseny gràfic en la Bauhaus. El paradigma de la racionalitat geomètrica. La publicitat i la fotografia. L'ensenyament del disseny gràfic a la Bauhaus. Altres escoles relacionades amb el disseny.
17. El disseny gràfic als Estats Units després de la Segona Guerra Mundial: la influència dels emigrants europeus. Els dissenyadors i il·lustradors nord-americans de la primera meitat del segle XX. La consolidació de l'estil americà: el paper de les agències, els estudis, el disseny editorial i la fotografia i il·lustració en el desenvolupament del disseny.
18. El disseny gràfic als Estats Units des dels anys seixanta fins a l'actualitat. Evolució. Esdeveniments professionals i figures més destacables.
19. El disseny gràfic a Europa fins als anys seixanta: períodes històrics. Els estils nacionals. Tradició i renovació en la tipografia europea.
20. El disseny gràfic a Europa des dels anys seixanta fins a l'actualitat: evolució. Esdeveniments professionals i figures més destacables.
21. El disseny gràfic a la resta del món. Característiques estilístiques nacionals. Evolució. Esdeveniments professionals i figures més destacables.
22. Antecedents del disseny gràfic a Espanya: el paper de la burgesia catalana des del final del segle XIX. El disseny gràfic durant la Segona República i el cartell bèl·lic. El disseny gràfic de postguerra. Figures més representatives.
23. El disseny gràfic espanyol des dels anys seixanta fins a l'actualitat. Problemes i expectatives de desenvolupament. Esdeveniments professionals i figures més destacables.

24. Estils i tendències en el disseny gràfic actual. Evolució i panoràmica global d'aquesta activitat. Interrelació amb altres àrees (tecnològiques, artístiques, empresarials, etc.).

25. La Il·lustració. Antecedents històrics i figures destacables. Els gèneres i estils. L'ofici d'il·lustrador. Il·lustració i disseny gràfic.

26. La infografia. Disseny i tractament gràfic de la informació. La gràfica didàctica. La gràfica funcional. Disseny d'instruccions d'ús. Disseny d'interfícies gràfiques.

27. La fotografia: el llenguatge fotogràfic. Els gèneres fotogràfics i els seus representants principals. Teories i moviments artístics. La influència de les noves tecnologies. Fotografia versus il·lustració.

28. La fotografia en el disseny gràfic i la publicitat. La importància de la imatge. La relació entre la imatge i el text. La selecció de fotografies: aspectes comunicatius i tècnics. La fotografia aplicada als productes editorials.

29. L'animació d'imatges: orígens i principis teòrics. Tècniques d'animació. Animació 2D i 3D. Figures més destacables.

30. La narrativa audiovisual i el cinema publicitari. Principis teòrics del llenguatge audiovisual. La seva aplicació a la publicitat.

31. Disseny gràfic i producció audiovisual. El disseny gràfic en la televisió i al cinema. Característiques específiques. La tipografia en moviment.

32. El còmic i la narrativa dibuixada. Història. Llenguatge. Estils i tendències. Figures més rellevants. Influències del còmic en el disseny gràfic i la publicitat.

33. La publicitat com a procés de comunicació: fonaments teòrics de la publicitat. Disseny gràfic i publicitat. Tipologia general de la publicitat. Els estils publicitaris. Ètica i publicitat.

34. La creació del missatge publicitari. Aspectes sociològics i psicològics. Tècniques de persuasió. La recerca. L'etapa creativa i els seus mètodes. El missatge lingüístic i el missatge icònic. Les fórmules clàssiques. El departament creatiu.

35. L'agència de publicitat: tipus, organització, funcionament, serveis, gestió i planificació de comptes. L'elaboració del missatge publicitari: característiques específiques de la gràfica publicitària. La fase de producció en els mitjans gràfics. El treball amb fotògrafs, il·lustradors i redactors de textos.

36. La campanya publicitària. Objectius, estratègies i planificació. Ús, característiques i selecció dels diferents mitjans de comunicació com a suports publicitaris. El departament de mitjans.

37. El màrqueting i la publicitat. Teories i conceptes bàsics del màrqueting. La comunicació de l'empresa amb el mercat. Recerca i planificació. L'avaluació de l'eficàcia publicitària.

38. Preimpresió: fotomecànica, sistemes de captura d'imatges. Principis teòrics i tecnologia. Tipus d'originals i la seva incidència en la reproducció. El procés de digitalització. El tractament digital de la imatge. Formats digitals per a imatge i text.

39. Preimpresió: arts finals, llenguatge PostScript, sistemes de trames i tipus de tramats. Sistemes de sortida. Calibratge de dispositius. Gestió i control de color. Formats d'arxiu. Separació de tintes. Sistemes de preimpresió. Revisió i correcció de proves.

40. Els sistemes d'impressió industrial: antecedents històrics. Definició i característiques dels diversos sistemes. Processos tècnics de cada sistema. Influència de les noves tecnologies d'impressió en el disseny gràfic.

41. La reprografia i els sistemes de reproducció i impressió no convencionals: sistemes sense planxa, fotocopiadores i impressores, impressores de gran format, impressió digital de petita tirada, etc. Característiques específiques i usos en disseny gràfic.

42. El paper i les tintes: composició i fabricació. Tipus i característiques. Formats de paper. Altres suports gràfics. Tipus de tintes, pigments aglutinants i vernissos. Característiques i ús segons el sistema d'impressió.

43. Postimpresió: enquadernació i acabats. Tipus d'enquadernació, materials, manipulats i tècniques usades en l'enquadernació. Altres suports gràfics.

44. El dibuix en el disseny gràfic. Els sistemes de representació i la seva aplicació en la concepció, anàlisi, desenvolupament i comunicació dels projectes de disseny gràfic. L'esbós.

45. Les tècniques de dibuix: humides, seques, mixtes. Suports, materials i procediments. Idoneïtat en relació amb la finalitat de la representació.

46. Les tècniques pictòriques: grasses, sintètiques, mixtes. Suports, materials i procediments. Idoneïtat en relació amb la finalitat de la representació.

47. Disseny gràfic i tecnologies digitals: la influència de les noves tecnologies en el disseny gràfic. Sistemes i eines de creació.

48. Programari de dibuix vectorial. Mètodes de treball i operacions habituals. Formats d'arxiu. Dispositius de sortida. Creació i gestió de fonts tipogràfiques.

49. Programari de maquetació. Mètodes de treball i operacions habituals. Formats d'arxiu. Dispositius de sortida. Gestió de fonts tipogràfiques.

50. Programari de dibuix mapa de bits. Resolució i tractament de la imatge. Formats d'arxiu. Dispositius d'entrada i sortida.

51. Programari de disseny i animació en 3D. La seva presència en el disseny gràfic.

52. La comunicació mitjançant sistemes multimèdia. Conceptes teòrics sobre el disseny per a la interactivitat. Arquitectura de la informació i usabilitat. Desenvolupament d'aplicacions multimèdia.

53. La tipografia: definició. Conceptes generals. La importància de la tipografia en el disseny gràfic: aspectes semàntics, aspectes funcionals i aspectes tècnics de la tipografia. L'ús de la tipografia en el disseny gràfic i la publicitat. Estils i tendències. Criteris per a l'elecció.

54. La lletra: morfologia i estructura. Classificacions. Famílies tipogràfiques. Correccions òptiques. Llegibilitat. Sistemes de mesura. Especificacions i variables tipogràfiques.

55. Història, origen i evolució de l'escriptura. Els primers alfabetes. Les lletres anteriors a la impremta. Evolució fins al desenvolupament de la impremta de tipus mòbils.

56. Història i evolució de la tipografia entre els segles XV i XVIII. Evolució de la composició de pàgina. Dissenys tipogràfics i tipògrafs més importants. Estils i tendències.

57. Història i evolució de la tipografia des del segle XIX fins a l'actualitat. Evolució arquitectura de pàgina. La nova tipografia. Dissenys tipogràfics i tipògrafs més importants. Estils i tendències.

58. La revolució digital en tipografia. Influència de les noves tecnologies en els usos tipogràfics. Principals figures i foses digitals. Tipografies d'última generació. La recuperació del passat.

59. El disseny tipogràfic. Consideracions funcionals, semàntiques, estètiques i tècniques. Tipografia creativa. Tecnologia aplicada. Figures rellevants.

60. El text: la tria de la tipografia per als diferents tractaments del text. La composició del text. Les variables tipogràfiques. Les normes tradicionals en la composició de textos. La llegibilitat del text.

61. L'ortografia tècnica. La correcció de textos. Ortografia especialitzada. Ortotipografia. Ortografia publicitària. Aspectes més importants. El llibre d'estil.

62. Escriitura i cal·ligrafia: evolució històrica. Estils clàssics i tendències actuals. Ús en disseny gràfic i publicitat. Tècniques i materials. Figures més representatives.

63. El disseny i maquetació de premsa diària. Característiques del mitjà des del punt de vista del disseny gràfic. Estructura i mecànica del disseny periodístic. El llibre d'estil. La premsa digital.

64. Disseny de revistes: antecedents històrics. Característiques generals del mitjà. Formats. Tipologies. Procés de disseny. Revistes destacables pel seu disseny. La revista digital.

65. Disseny del llibre: teories i conceptes generals. Tipologies. Característiques del disseny segons les seves tipologies. Estructura. Disseny i maquetació. El llibre digital.

66. Història del llibre. Evolució històrica des de l'antiguitat fins als nostres dies.

67. Producció i gestió d'un projecte editorial. Organització, planificació i gestió de la producció d'un llibre. Treball amb els diferents professionals que intervenen en el procés fins a la distribució de la publicació.

68. Llocs web. Principis bàsics de disseny aplicats la creació de llocs web. Consideracions generals sobre el mitjà respecte d'altres suports tradicionals. Metodologia i processos de desenvolupament.

69. Identitat i imatge corporativa. Antecedents històrics. La imatge d'empresa i la identitat corporativa. La definició de la imatge. Els signes d'identitat. El disseny corporatiu. Desenvolupament d'un programa global d'identitat: metodologia i procés.

70. La identitat visual. Disseny gràfic i identitat corporativa. El valor representatiu de la marca i els altres signes d'identitat, les seves funcions. Disseny de la marca, factors condicionants. El manual d'identitat corporativa, estructura. L'aplicació dels signes d'identitat.

71. El packaging: el valor de l'envàs i embalatge com a contenidor, comunicador i protector del producte. Característiques específiques del disseny gràfic aplicat al packaging. Aspectes semàntics, econòmics, ecològics, ergonòmics i funcionals que cal tenir en compte.

72. Tecnologia aplicada al packaging: tipologies bàsiques d'envasos i embalatges. Característiques físiques i comunicatives dels materials més usats. Sistemes d'impressió adequats en cada cas.

73. Senyalització: conceptes fonamentals. Antecedents històrics. Disseny i avaluació d'un senyal. Elements bàsics, criteris i materials usats en els dissenys de senyalització. Usos tipogràfics i iconogràfics.

74. La senyalització com a sistema. Funcions. La senyalització i la identitat corporativa. Aspectes que cal tenir en compte en el disseny d'un projecte global de senyalització: procés i mètode de disseny. Aspectes tecnològics i aplicació. Antropometria i ergonomia.

75. Aplicacions gràfiques a l'espai i al producte. El disseny gràfic aplicat a l'arquitectura, l'interiorisme i el producte industrial. La incorporació de la tipografia i retolació.

76. L'ensenyament del disseny gràfic. Antecedents històrics. Principals escoles i orientacions pedagògiques. El desenvolupament de la creativitat. Tècniques per incentivar la creativitat.

77. Legislació sobre disseny gràfic i comunicació visual. Aspectes més rellevants de la normativa jurídica espanyola. Regulació legal de la publicitat i l'ús de la imatge.

78. La propietat intel·lectual, la propietat industrial. Regulació legal. Consideracions aplicables a l'exercici professional del disseny gràfic.

79. La promoció del disseny. Institucions internacionals i nacionals. Els centres de disseny. Els premis de disseny. Les associacions professionals. La promoció pública del disseny a Espanya.